

Cuộc Nổi Loạn ở Quân Y Viện Nguyễn Huệ, Nha Trang Năm 1970

Năm 1970 có một sự kiện gây chấn động Miền Nam làm xôn xao dư luận, đó là cuộc nổi loạn của một nhóm thương bệnh binh ở Quân y viện Nguyễn Huệ, Nha Trang do Bác sĩ Đại úy Hà Thúc Nhơn cầm đầu, trong bối cảnh tệ nạn tham nhũng tràn lan, đấu đá tranh giành thế lực giữa TT Nguyễn Văn Thiệu và PTT Nguyễn Cao Kỳ. Đến giờ những người lớn tuổi hãy còn nhớ sự kiện ấy, đám tang của ông kéo dài cả cây số, tổn khá nhiều giấy mực báo chí thời đó, thực hư lẫn lộn, nhiều nhận định trái chiều về nhân vật này.

Các hãng TT nước ngoài đưa tin

UPI: Ngày 31 tháng 8 năm 1970 cho biết là một bác sĩ quân y và 12 binh sĩ khác, đã chiếm bệnh viện trong 6 ngày, trước khi quân đội chiếm lại .....

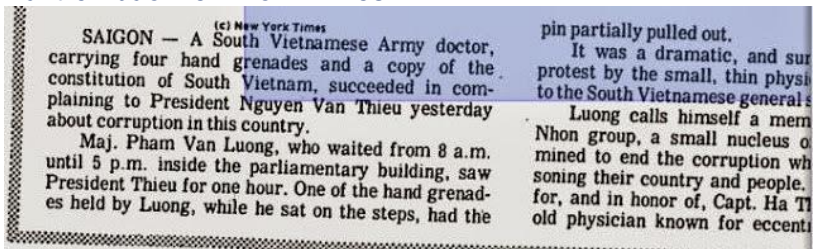
AP: (11/9/1970) - Cuộc chiếm giữ bệnh viện chấm dứt - Bác sĩ quân y Nam VN, đại úy Hà Thúc Nhơn được mang ra trên băng ca sau khi bị trọng thương trong trận đọ súng tại Quân Y Viện Nha trang. Vị BS này đã không chịu đầu hàng suốt 4 ngày rưỡi trong một lô cốt tạm trong bệnh viện trước khi bị bắn nổ tung khỏi chỗ trú ẩn bởi các binh sĩ Nam VN đi trên các xe thiết giáp. Ít nhất cũng có hai người Việt và một người Mỹ bị tử thương trong cuộc đọ súng này. (AP Wirephoto qua radio từ Saigon)

(ảnh Mạnh Hải st)

Tiếp theo Y Sĩ Thiếu Tá Phạm Văn Lương mang lựu đạn đến tiền đình Hạ Viện yêu cầu Hạ Viện điều tra làm sáng tỏ việc bắn chết Hà Thúc Nhơn, người bạn cùng khóa Quân Y và tố cáo tham nhũng, yêu cầu cất chức một số người ở Cục Quân Y.

Bài trên báo New York Times:

Sau biến cố Hà Thúc Nhơn, Thương Phế Binh đã đứng lên đòi quyền sống, phong trào "TPB có nhà, có đất cắm dùi" đã nổi lên khắp nơi, và cũng nhờ đó, đã tương đối mang lại những kết quả khả quan cho đời sống của Thương Phế Binh VNCH và gia đình cho đến ngày 30-04-1975.

Tác giả Mừng Giang viết:

Y Sĩ Đại Úy Hà Thúc Nhơn, trưởng trại 12 Tai, mắt, mũi, họng, thuộc Quân Y Viện Nguyễn Huệ vì dám tố cáo Chỉ Huy Trưởng QYV là Thiếu Tá Phùng Quốc Anh, với sĩ quan hành chánh Đặng Mai, toa rập tham nhũng, ăn xén tiền ăm thực của thương bệnh binh, cũng như mờ ám trong các vụ cứu xét, phân loại trợ cấp, miễn dịch. Đại Úy Nhơn đã cầm đầu các bệnh binh nổi loạn, nên bị Tỉnh trưởng Khánh Hòa lúc đó là Đại Tá Lý bá Phẩm, nguyên Trung Đoàn Trưởng Trung Đoàn 43 Biệt Lập, ra lệnh cho DPQ bắn trọng thương và đã chết khi chờ vào cấp cứu tại Cam Ranh.

Ngày đưa tang người xấu số, cũng là thời điểm Phế Binh Khánh Hòa đứng dậy đòi quyền sống. Tại Sài Gòn, Trung Úy mù BDQ.Đỗ Văn Lai, đang cùng một số phế binh nặng, đang dưỡng thương tại Trung Tâm Chỉnh Hình, đường Bà Huyện Thanh Quan, cũng biểu tình, cầm dùi khắp Đô Thành, đòi Chính Phủ phải cứu xét lại quyền lợi của họ, trước vật giá leo thang đất đỏ, do sự hiện diện của Mỹ và Đồng Minh, vùng đô la xanh đỏ qua cửa sổ như khói thuốc. Phong trào tranh đấu bùng nổ khắp nước, làm cho chính quyền trung ương cũng như tại các tỉnh bối rối, vì không thể dùng bạo lực để chèn ép hay khóa miệng, vì phế binh cũng là lính, nên ai nỡ xuống tay.

Rồi Tổng Hội Thương Phế Binh ra đời tại Sài Gòn, bầu PB Nguyễn Đình làm Hội Trưởng, PB Nguyễn Bính Thịnh, tức nhà văn An Khê, làm phó và PB Đinh Trung Thu, tổng thư ký. Ngoài ra còn có một Hội Ái Hữu Thương Phế Binh, do cựu Thiếu Tá Nguyễn Văn Hàng thành lập.

Thời Đệ Nhị Cộng Hòa (1967-1975), nếu TT Thiệu có chính sách 'Người cày có ruộng', thì Phó TT. Nguyễn Cao Kỳ, cũng chủ trương 'Phế Binh có nhà'. Nói chung bắt đầu năm 1969 trở về sau, quyền lợi của Phế binh, cô nhi quả phụ càng ngày càng được cải tổ, chăm sóc và dễ thở hơn trước...